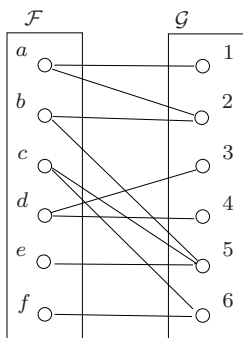

Ülesanded

I töö

Ü1.I-1. Kas järgneval graafil alustega $\mathcal{F}$ ja $\mathcal{G}$ on $(\frac{1}{2}, \frac{1}{2})$ -laiendus?

Ü1.I-2. Kas $\frac{15n^4+2n^2+5}{n} = O(n^3)$? Põhjenda!

II töö

Ü1.II-1. Kas juhuslik suurus X võimalike väärtustega $\{x_1, x_2, x_3, x_4\}$ ja suurus Y väärtustega $\{y_1, y_2, y_3, y_4\}$ on sõltumatud, kui on teada allolev tabel tõenäosustega $\Pr[x_i, y_j] = \Pr[X = x_i, Y = y_j]$. Põhjenda!

	x_1	x_2	x_3	x_4
y_1	0.02	0.04	0.06	0.08
y_2	0.01	0.02	0.03	0.04
y_3	0.04	0.08	0.12	0.16
y_4	0.03	0.06	0.09	0.12

Ü1.II-2. Olgu $g_1: \{0, 1\}^n \rightarrow \{0, 1\}^{n+1}$ ja $g_2: \{0, 1\}^{n+1} \rightarrow \{0, 1\}^{n+2}$ pseudo-juhuarvude generaatorid, kusjuures $g_2(T)$ on (iga $T \in \{0, 1\}^{n+1}$ korral) arvutatav ajaga $t_2(n)$. Näita, et kui g_1 ja g_2 on eristamatud, siis ka nende kompositsioon $g_2 \circ g_1$ on eristamatu. Täpsemini, kui leidub kompositsiooni eristav vastane A tööajaga $t(n)$ ja edukusega

$$\delta(n) = |\Pr_X[A(g_2(g_1(X))) = 1] - \Pr_Z[A(Z) = 1]|, \quad (1)$$

kus $X \in \{0, 1\}^n$ ja $Z \in \{0, 1\}^{n+2}$ on ühtlase jaotusega sõltumatud juhuslikud suurused; siis leidub vähemalt üks järgmistest vastastest:

- (a) generaatorit g_1 eristav vastane tööajaga $t(n) + t_2(n)$ ja edukusega $\frac{\delta(n)}{2}$
- (b) generaatorit g_2 eristav vastane tööajaga $t(n)$ ja edukusega $\frac{\delta(n)}{2}$.

Lahendused

Ü1.I-1. Olgu $X \in \mathcal{F}$ ja $Y \in \mathcal{G}$ ühtlase jaotusega juhuslikud suurused. Võtame $F = \{c, e, f\}$, saame et $\Pr[X \in F] = \frac{1}{2}$. Samas $E(F) = \{5, 6\}$ ja seega $\Pr[Y \in E(F)] = \frac{2}{6} = \frac{1}{3} < 1 - \frac{1}{2}$. Seega ei kehti laienduse tingimus iga alamhulga $F \subseteq \mathcal{F}$ korral, millest järeldub, et antud graafil $(\frac{1}{2}, \frac{1}{2})$ -laiendus puudub.

Ü1.I-2. Võttes $c = 16$ ja $n_0 = 2$, saame et iga $n > n_0 = 2$ korral $\frac{5}{n} \leq 2$ ja samuti $2n + 2 \leq n^3$ ja seega:

$$f(n) = 15n^3 + 2n + \frac{5}{n} \leq 15n^3 + 2n + 2 \leq 15n^3 + n^3 = 16n^3 = c \cdot n^3 .$$

Ü1.II-1. Sõltumatuse näitamiseks piisab kui tõestada, et iga väärtuse $x_i \in \{x_1, x_2, x_3, x_4\}$ ja iga $y_j \in \{y_1, y_2, y_3, y_4\}$ korral kehtib seos

$$\Pr[X = x_i, Y = y_j] = \Pr[X = x_i] \cdot \Pr[Y = y_j] . \quad (2)$$

Selle seose kontrollimiseks tuleb arvutada tõenäosused:

$$\begin{aligned} \Pr[X = x_i] &= \sum_j \Pr[X = x_i, Y = y_j] \\ \Pr[Y = y_j] &= \sum_i \Pr[X = x_i, Y = y_j] . \end{aligned}$$

Nii arvatud tõenäosused tulevad: $\Pr[X = x_1] = 0.1$, $\Pr[X = x_2] = 0.2$, $\Pr[X = x_3] = 0.3$, $\Pr[X = x_4] = 0.4$, $\Pr[Y = y_1] = 0.2$, $\Pr[Y = y_2] = 0.1$, $\Pr[Y = y_3] = 0.4$ ja $\Pr[Y = y_4] = 0.3$. Kontrollides 16 erineva väärtuste kombinatsiooni korral valemit (2), saame et see alati kehtib ja seega on X ja Y sõltumatud.

Ü1.II-2. Olgu $T \leftarrow \{0, 1\}^{n+1}$ ühtlase jaotusega juhuslik suurus. Liites ja lahutades vastase A edukuse avaldises (1) absoluutväärtuse märgi all

tõenäosuse $\Pr[A(g_2(T))=1]$, ja defineerides $A_1(y) := A(g_2(y))$ (iga $y \in \{0, 1\}^{n+1}$ korral) saame

$$\begin{aligned}
\delta(n) &= |\Pr_X[A(g_2 g_1(X))=1] - \Pr_T[A(g_2(T))=1] + \Pr_T[A(g_2(T))=1] - \Pr_Z[A(Z)=1]| \\
&= |\Pr_X[A_1(g_1(X))=1] - \Pr_T[A_1(T)=1] + \Pr_T[A(g_2(T))=1] - \Pr_Z[A(Z)=1]| \\
&\leq \underbrace{|\Pr_X[A_1(g_1(X))=1] - \Pr_T[A_1(T)=1]|}_{\delta_1(n)} + \underbrace{|\Pr_T[A(g_2(T))=1] - \Pr_Z[A(Z)=1]|}_{\delta_2(n)} \\
&= \delta_1(n) + \delta_2(n) .
\end{aligned}$$

Seega kas $\delta_1(n) \geq \frac{\delta(n)}{2}$, millest järelduks, et vastane $A_1 = A \circ g_2$ tööajaga $t(n) + t_1(n)$ eristab generaatori g_1 väljundit edukusega vähemalt $\frac{\delta(n)}{2}$; või siis $\delta_2(n) \geq \frac{\delta(n)}{2}$, millest järelduks, et vastane A tööajaga $t(n)$ eristab generaatori g_2 väljundit edukusega vähemalt $\frac{\delta(n)}{2}$.